

MAŁGORZATA PRACZYK-JĘDRZEJCZAK

Halina Kołodziejczyk, Aneta Głowacka, Katalogowanie książek w bibliotece szkolnej: poradnik metodyczny dla nauczycieli bibliotekarzy, Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Lublin 2007, s. 103

W ciągu ostatnich lat obserwuje się ciągle, niesłabnące zainteresowanie kształceniem bibliotekarzy. Kursy odbywają się w ramach studiów podyplomowych, ale zainteresowaniem cieszy się również kierunek bibliotekarski na studiach licencjackich i magisterskich. Wśród studentów studiów podyplomowych przeważają nauczyciele chcący uzyskać prawa do pracy w bibliotece szkolnej. Kształcenie tej grupy zawodowej nie jest zadaniem prostym. Osoby pracujące czy dopiero zamierzające podjąć pracę w bibliotece szkolnej nie czują potrzeby kształcenia z zakresu opracowania komputerowego zbiorów. Znają realia biblioteki szkolnej, gdzie wciąż (pomimo XXI wieku) komputer to rzadkość, a jedynym katalogiem, jakim dysponuje biblioteka, jest katalog kartkowy. Mając na uwadze powyższe, chciałabym zwrócić uwagę przyszłym bibliotekarzom na pozycję autorstwa Haliny Kołodziejczyk i Anety Głowackiej *Katalogowanie książek w bibliotece szkolnej: poradnik metodyczny dla nauczycieli bibliotekarzy*,

która może tej grupie zawodowej posłużyć za podręcznik, przewodnik czy wręcz instrukcję!

Autorki poradnika zaproponowane rozwiązania oparły w dużej mierze na doświadczeniach z pracy w bibliotece pedagogicznej i kontaktach z nauczycielami bibliotekarzami podczas szkoleń czy warsztatów. Pedagogiczne podejście widoczne jest zarówno w sposobie przekazu, jasnym i prostym wyjaśnianiu pojęć, jak i w bogatym zilustrowaniu materiału przykładami.

Żaden bibliotekarz nie zakwestionuje stwierdzenia, że to katalog biblioteczny jest podstawowym źródłem informacji o zasobie biblioteki, a jego czytelność, przejrzystość, spójność zasad, według których został sporządzony, jest niejako wizytówką każdej biblioteki. Aby można było z niego skorzystać i za jego pomocą prowadzić efektywne wyszukiwania, musi być tworzony według spójnych i jednoznacznych zasad, te zaś muszą być zgodne z normami i ustaleniami krajowymi, które, z kolei, opierają się na

normach międzynarodowych. Zalecenia norm dostosowywane są przede wszystkim do katalogów komputerowych, a adaptowanie tych rozwiązań do katalogów kartkowych nie jest rzeczą prostą. Recenzowana praca przedstawia zasady tworzenia katalogów kartkowych, poczynając od utworzenia pozycji katalogowej przez system pozycji dodatkowych po zasady budowy katalogu i szeregowania kart.

Publikacja podzielona została na pięć rozdziałów.

Rozdział pierwszy poświęcony jest budowie opisu bibliograficznego książki. Przedstawiono i omówiono w nim wszystkie strefy opisu bibliograficznego, podając jednocześnie sporo przykładów. Co bardzo ważne, zaprezentowano rozmieszczenie elementów opisu w pozycji katalogowej, a także układ graficzny opisu bibliograficznego książki w drugim stopniu szczegółowości. Liczne przykłady opisów bibliograficznych książki zaprezentowano w formie pozycji katalogowej.

Rozdział drugi dotyczy hasła opisu. Omówiono w nim dobór haseł głównych i dodatkowych, formę hasła osobowego oraz zasady stosowania odsyłaczy. Tematyka została omówiona w sposób zwięzły i skrótowy, ale na potrzeby bibliotek szkolnych raczej wystarczający. W rozdziale znalazły się także informacje o doborze haseł dla dokumentów o specjalnych formach piśmienniczych (słowników, bibliografii, wypisów szkolnych, albumów, adaptacji, antologii, korespondencji, wywiadów itd.).

Książki wielotomowe i prace współwydane zostały omówione, odpowiednio, w trzecim i czwartym rozdziale. Podobnie jak w rozdziałach poprzednich problematykę tę zilustrowano licznymi przykładami.

Ostatni, piąty rozdział poświęcono zasadom budowy katalogu alfabetycznego. Zaprezentowano najważniejsze

zasady szeregowania kart głównych i odsyłaczy.

Prawdopodobnie nie uwzględniono wszystkich możliwości, wątpliwości czy przypadków, z którymi może zetknąć się kataloger, ale nie da się tego zrobić w takiej formule publikacji, jaką wybrały autorki. Poza tym na potrzeby katalogów bibliotek szkolnych zawartość poradnika jest wystarczająca.

Uzupełnienie pracy stanowią załączniki: wykaz skrótów najczęściej stosowanych w opisie bibliograficznym oraz tablica transliteracji cyrylicy. Zabrakło tablic transliteracyjnych innych alfabetów, ale prawdopodobnie publikacje zapisane greką w bibliotekach szkolnych są rzadkością.

W efekcie otrzymujemy poradnik zwięzły, spójny, zawierający informacje niezbędne do utworzenia pozycji katalogowej.

Choć książka przygotowana została z myślą o bibliotekarzach pracujących w bibliotekach szkolnych, skorzystać z niej mogą również zainteresowani bibliotekarze innych typów bibliotek. Myślę, że warto, aby zajrzeli do niej również bibliotekarze tworzący katalogi komputerowe. W dobie komputerowych systemów bibliotecznych, usług online, rekordów bibliograficznych, holdingów i itemów warto, abyśmy przypomnieli sobie, że karta, na którą patrzymy w katalogu kartkowym, to **pozycja katalogowa**, odsyłacz typu zob. to **odsyłacz całkowity**, a odsyłacz typu zob. też to **odsyłacz uzupełniający**, że opis bibliograficzny sporządza się wg **normy PN-N-01152-1:1982**, a instrukcja jest tylko jej interpretacją itp. itd.

Szczególnie polecałabym go jednak początkującym bibliotekarzom oraz słuchaczom czy studentom studiów kwalifikacyjnych z zakresu bibliotekoznawstwa przygotowującym się do pracy w bibliotece szkolnej.